

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

'ज्ञानतीर्थ', विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६ (महाराष्ट्र राज्य) भारत

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

'Dnyanteerth', Vishnupuri, Nanded - 431 606 (Maharashtra State) INDIA

स्वामी रामानंद तीर्थ
मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

Established on 17th September, 1994, Recognized By the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'B++' grade

Fax : (02462) 215572

Academic-1 (BOS) Section

website: srtmun

Phone: (02462)215542

E-mail: bos@srtmun

मानवविज्ञान विद्याशाखे अंतर्गत राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अनुषंगाने शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून संलग्न महाविद्यालये व विद्यापीठ संकुलांत पदव्युत्तर पदवी प्रथम वर्ष आणि विद्यापीठ संकुले व न्यू मॉडेल डिग्री कॉलेज मध्ये पदवी प्रथमवर्ष अभ्यासक्रम लागू करण्याबाबत

परिपत्रक

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, शासन निर्णय क्र. एनईपी २०२०/प. क्र. ०९/विशि-३/शिकाना, दिनांक २० एप्रिल २०२३ व शासन पत्र. क्र. एनईपी २०२०/प. क्र. ०९/विशि-३, दिनांक १६ जून २०२३ अन्वये सूचित केल्यानुसार राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०च्या अनुषंगाने दिलेल्या आराखडया नुसार दिनांक १६ जून २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या मा. विद्यापरिषदेच्या बैठकीत ऐनवेळचा विषय क्र. ०७/५६-२०२३ अन्वये मान्यता दिल्यानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या मानवविज्ञान विद्याशाखा अंतर्गत खालील पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम (AICTE, PCI, BCI, CoA, NCTE इ.सारख्या नियमक संस्थांची मान्यता आवश्यक असलेले अभ्यासक्रम वगळून) संलग्न महाविद्यालये, विद्यापीठ परिसर व उपपरिसर संकुलांमध्ये आणि पदवी प्रथम वर्ष अभ्यासक्रम विद्यापीठ परिसर व उपपरिसर संकुले व विद्यापीठ संचलित न्यू मॉडेल डिग्री कॉलेज, हिंगोली येथे शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून लागू करण्यात येत आहे.

- 1) M.A. Marathi (1st Year) Affiliated Colleges
- 2) M.A. Marathi (1st Year) University Campus
- 3) M.A. English (1st Year) Affiliated Colleges
- 4) M.A. English (1st Year) University Campus
- 5) M.A. Public Administration (1st Year) Affiliated Colleges
- 6) M.A. Philosophy (1st Year) Affiliated Colleges
- 7) M.A. Psychology (1st Year) Affiliated Colleges
- 8) M.A. Geography (1st Year) Affiliated Colleges
- 9) M.A. Geography (1st Year) University Campus
- 10) M.A. Sanskrit (1st Year) Affiliated Colleges
- 11) M.A. Women Studies (1st Year) University Campus

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी, ही विनंती.

'ज्ञानतीर्थ' परिसर,
विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.
जा.क्र.:शै-१/एनईपी२०२०/मानवविज्ञान-अ.क्र -/२०२३-२४/132
दि. ०६.०७.२०२३

}

C. J. J.

सहा.कुलसचिव

शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

- प्रत : १) मा. प्राचार्य, सर्व संलग्न महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
२) मा. संचालक, सर्व संकुले परिसर व उपपरिसर, प्रस्तुत विद्यापीठ
३) मा. प्राचार्य, न्यू मॉडेल डिग्री कॉलेज हिंगोली.
४) मा. समन्वयक, कै. श्री उत्तमराव राठोड आदिवासी विकास व संशोधन केंद्र, किनवट.
प्रत माहितीस्तव
१) मा. कुलगुरु महोदयांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
२) मा. कुलसचिव, प्रस्तुत विद्यापीठ.
३) मा. सर्व आधिष्ठाता, प्रस्तुत विद्यापीठ.
४) सर्व प्रशासकीय विभाग प्रमुख साहाय्यक, प्रस्तुत विद्यापीठ.
५) सिस्टीम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

**SWAMI RAMANAND TEERTH
MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED - 431 606**

**(Structure and Syllabus of Two Year Multidisciplinary Degree
Program with Multiple Entry and Exit Option)**

**TWO YEAR MASTER DEGREE PROGRAMME IN
MARATHI (AFFILIATED COLLEGE)**

Major in DSC

Under the Faculty of Humanities

Effective from Academic year 2023 – 2024
(As per NEP-2020)

Forward by the Dean, Faculty of Humanities

From the Desk of the Dean:

To meet the challenge of ensuring excellence in post graduate programme of Humanities education, the issue of quality needs to be addressed, debated and taken forward in a systematic manner. Accreditation is the principal means of quality assurance in higher education. The major emphasis of accreditation process is to measure the outcomes of the program that is being accredited. In line with this Faculty of Humanities of Swami Ramanand Teerth Marathwada University Nanded has taken a lead in incorporating philosophy of outcome-based education in the process of curriculum development.

Faculty of Humanities , Swami Ramanand Teerth Marathwada University Nanded, in one of its meetings unanimously resolved that, each Board of Studies shall prepare some Program Educational Objectives (PEO's) and give freedom to affiliated Institutes to add few (PEO's) and course objectives and course outcomes to be clearly defined for each course, so that all faculty members in affiliated colleges understand the depth and approach of course to be taught, which will enhance learner's learning process. It was also resolved that, maximum senior faculty from colleges and experts from industry to be involved while revising the curriculum. We are happy to state that, each Board of studies has adhered to the resolutions passed by Faculty of Humanities, and developed curriculum accordingly. In addition to outcome-based education, semester-based credit and grading system is also introduced to ensure quality of education.

Semester based Credit and grading system enables a much-required shift in focus from teacher-centric to learner-centric education since the workload estimated is based on the investment of time in learning and not in teaching. It also focuses on continuous evaluation which will enhance the quality of education. Swami Ramanand Teerth Marathwada University Nanded has taken a lead in implementing the system through its affiliated Institutes and Faculty of Technology has devised a transparent credit assignment policy and adopted ten points scale to grade learner's performance. Credit assignment for courses is based on 15 weeks teaching learning process, however content of courses is to be taught in 12-13 weeks and remaining 3-2 weeks to be utilized for revision, guest lectures, coverage of content beyond syllabus etc.

Credit and grading based system will be implemented for First Year of Humanities from the academic year 2023-2024. Subsequently this system will be carried forward for Second Year Humanities in the academic year 2024-2025, for Third Year and Final Year Humanities in the academic years 2025-2026 and 2026-2027 respectively.

Dr. Ajay Tengse, Dean, Faculty of Humanities,
Dr. Vikas V. Sukale , Associate Dean, Faculty of Humanities
Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

From Desk of Chairman, Board of Studies of the Subject Marathi

Preamble:

The engineering education in India in general is expanding in manifolds. Now, the challenge is to ensure its quality to the stakeholders along with the expansion. To meet this challenge, the issue of quality needs to be addressed, debated and taken forward in a systematic manner. Accreditation is the principal means of quality assurance in higher education and reflects the fact that in achieving recognition, the institution or program of study is committed and open to external review to meet certain minimum specified standards. The major emphasis of this accreditation process is to measure the outcomes of the program that is being accredited. Program outcomes are essentially a range of skills and knowledge that a student will have at the time of graduation from the program. An engineering program must ensure that its graduates understand the basic concepts of science and mathematics, have gone through one engineering field in depth of appreciate and use its methodologies of analyses and design, and have acquired skills for life-long learning.

An engineering program must therefore have a mission statement which is in conformity with program objectives and program outcomes that are expected of the educational process. The outcomes of a program must be measurable and must be assessed regularly through proper feedback for improvement of the programme. There must be a quality assurance process in place within the Institute to make use of the feedback for improvement of the programme. The curriculum must be constantly refined and updated to ensure that the defined objectives and outcomes are achieved. Students must be encouraged to comment on the objectives and outcomes and the role played by the individual courses in achieving them. In line with this Faculty of Technology of University of Mumbai has taken a lead in incorporating philosophy of outcome-based education in the process of curriculum development.

I, as Chairman, Board of Studies in Electronics and Telecommunication Engineering University of Mumbai, happy to state here that, Program Educational Objectives were finalized in a meeting where more than 20 members from different Institutes were attended, who were either Heads or their representatives of Electronics and Telecommunication Engineering Department. The Program Educational Objectives finalized for undergraduate program in Electronics and Telecommunication Engineering are listed below;

- To provide students with a strong foundation in the mathematical, scientific and engineering fundamentals necessary to formulate, solve and analyze engineering problems and to prepare them for graduate studies.
- To prepare students to demonstrate an ability to identify, formulate and solve electronics and telecommunication engineering problems.
- To prepare students to demonstrate ability to design electrical and electronics systems and conduct experiments, analyze and interpret data.
- To prepare students to demonstrate for successful career in industry to meet needs of Indian and multi-national companies.
- To develop the ability among students to synthesize data and technical concepts from applications to product design.
- To provide opportunity for students to work as part of teams on multidisciplinary projects.
- To promote awareness among students for the life-long learning and to introduce them to professional ethics and codes of professional practice.

In addition to above more program educational objectives of their own may be added by affiliated Institutes.

In addition to Program Educational Objectives, for each course of undergraduate program, objectives and expected outcomes from learner's point of view are also included in the curriculum to support the philosophy of outcome based education. I believe strongly that small step taken in right direction will definitely help in providing quality education to the stake holders.

Dr. M. M. Jadhav

Chairman, Board of Studies of the Marathi

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Members of the Board of Studies in the subject of Marathi

under the faculty of Humanities

Sr No	Name of the Member	Designation	Address with mail id	Contact No.
1	डॉ. माधवराव मारोतराव जाधव	अध्यक्ष	हु. बहिर्जी स्मारक महाविद्यालय, वसमत akshargatha@gmail.com	9422874336
2	डॉ. पी. विठ्ठल	सदस्य	भाषा, वाङ्मय व संस्कृती संकुल, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड p.vitthal75@gmail.com	9850241332
3	डॉ. पृथ्वीराज भास्करराव तौर	सदस्य	भाषा, वाङ्मय व संस्कृती संकुल, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड prtviraj@srtmun.ac.in	9423274565
4	डॉ. संजय प्रकाश बालाघाटे	सदस्य	माधवराव पाटील महाविद्यालय, पालम balaghate.s@rediffmail.com	9960696667
5	डॉ. विश्वाधार रामराव देशमुख	सदस्य	यशवंत महाविद्यालय, नांदेड vishvadharm@gmail.com	9860240278
6	डॉ. सर्जेराव भीमराव रणखंब	सदस्य	देगलूर महाविद्यालय, देगलूर sbrankhamb@gmail.com	9422533667
7	डॉ. कमलाकर देवीदासराव चव्हाण,	सदस्य	श्री योगानंद स्वामी महाविद्यालय, वसमत kamlakarchavan8@gmail.com	9421381350
8	डॉ. विजयकुमार शिवदास ढोले	सदस्य	संजीवनी महाविद्यालय, चापोली ता. चाकूर जि. लातूर dholevijay77@gmail.com	9975471570
9	डॉ. कांत वसंतराव जाधव	सदस्य	पं. दीनदयाल उपाध्याय महाविद्यालय, देवणी, जि लातूर drkantjadhav@gmail.com	9850189989
10	डॉ. रणधीर श्रीमंत शिंदे,	सदस्य	मराठी विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर randhirshinde76@gmail.com	9890913031
11	डॉ. माधव राघोजी जाधव	सदस्य	नारायणराव वाघमारे महाविद्यालय, आखडा बाळापूर ता. कळमनुरी जि. हिंगोली mrjadhav1995@gmail.com	9423439991

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities, Major in DSC

Credit Framework of Two-Year PG Program for the faculty of Humanities

Year & Level 1	Sem. 2	Major Subject		RM 5	OJT / FP 6	Research Project 7	Credits 9	Total Credits 10
		(DSC) 3	(DSE) 4					
1	1	MARDSC 501 आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व काळ) (4 Cr) MARDSC 502 वर्णनात्मक व समाजभाषाविज्ञान (4 Cr) MARDSC 503 साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण (4 Cr)	Elective MARDSE 501 मराठवाड्यातील मराठी साहित्य (स्वातंत्र्योत्तर काळ) (4 Cr) OR MARDSE 501 लोकसाहित्य (4 Cr) OR MARDSE 501 रसास्वाद : नाटक, चित्रपट (4 Cr)	Research Methodology MARRM 501 भाषा व साहित्य संशोधन पद्धती (4 Cr)	--	----	20	40
	2	MARDSC 551 आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ) (4 Cr) MARDSC 552 साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी (4 Cr) MARDSC 553 मराठी व्याकरण (4 Cr)	Elective MARDSE 551 वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास : वैचारिक (4 Cr) OR MARDSE 551 बालकुमार साहित्य (4 Cr) OR MARDSE 551 भारतीय कला : चित्र, शिल्प व संगीत (4 Cr)	---	Field Project MARFP 551 मुलाखती, कृषी साधनांचे शब्दसंकलन, फलक लेखन त्रुटी व दुरुस्ती (4 Cr)	--	20	
Exit option: PG Diploma (after three year Degree)								

	3	MARDSC 601 एका लेखकाचा अभ्यास : मध्ययुगीन किंवा आधुनिक (4 Cr) MARDSC 602 समीक्षाविचार व सौंदर्यशास्त्र (4 Cr) MARDSC 603 तौलनिक साहित्य (4 Cr)	Elective MARDSE 601 मराठी साहित्य आणि नियतकालिके (4 Cr) OR MARDSE 601 मराठी सत्यशोधकी साहित्य (4 Cr) OR MARDSE 601 भाषिक कौशल्य आणि रोजगाराच्या संधी (4 Cr)	--		Research Project (Field Survey) MARRP 601 दोन भाषा : साहित्य, संस्कृती यांचे संशोधनप्रकल्प (4 Cr)	20	
	4	MARDSC 651 मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी (4 Cr) MARDSC 652 मराठी साहित्य आणि हैदराबाद मुक्तिसंग्राम (4 Cr) MARDSC 653 वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास : कविता व कादंबरी (2 Cr)	Elective MARDSE 651 लिंगभाव आणि मराठी साहित्य (4 Cr) OR MARDSE 651 साहित्य अकादमीप्राप्त कलाकृतीचा अभ्यास (4 Cr) OR MARDSE 651 लेखनविषयक नियम व मुद्रितशोधन (4 Cr)	---		Research Project MARRP 651 हैदराबाद मुक्तिसंग्रामातील स्वातंत्र्य सैनिकांच्या चरित्राचा अभ्यास, मुलाखती, हैदराबाद मुक्तिसंग्राम लढ्यातील स्थळ वर्णने, हैदराबाद मुक्तिसंग्रामाचे मराठी साहित्यातील चित्रण (6 Cr)	20	40
Total Credits		46	16	04	04	10	80	

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme of Semester I (Level 6)

Teaching Scheme

	Course Code	Course Name	Credits Assigned			Teaching Scheme (Hrs./ week)		
			Theory	Practical	Total	Theory	Practical	Total
Major	MARDSC 501	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व काळ)	04	--	04	04	----	04
	MARDSC 502	वर्णनात्मक भाषाविज्ञान	04	---	04	04	----	04
	MARDSC 503	साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण	04	--	04	04	---	04
Major -Electives	MARDSC 501	लोकसाहित्य	04	--	04	04	---	04
Research Methodology	MARDSC 501	भाषा व साहित्य संशोधन पद्धती	04	----	04	04	-----	04
Total Credits			20	--	20	20	---	20

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate - First Year Programme, Semester II (Level 6)

Teaching Scheme

	Course Code	Course Name	Credits Assigned			Teaching Scheme (Hrs./ week)		
			Theory	Practical	Total	Theory	Practical	Total
Major	MARDSC 551	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ)	04	--	04	04	----	04
	MARDSC 552	साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी	04	---	04	04	----	04
	MARDSC 553	मराठी व्याकरण	04	--	04	04	---	04
Major - Electives	MARDSC 551	वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास : वैचारिक	04	--	04	04	---	04
Field Project	MARDSC 551	मुलाखती, कृषिसाधनांचे शब्दसंकलन, फलकलेखन त्रुटी व दुरुस्ती	04	----	04	04	-----	04
Total Credits			22	--	22	22	---	22

Note: BOS will suggest structure/ nature of FP

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities. Major in DSC

Post Graduate First Year Programme, Semester I (Level 6)
Examination Scheme

[20% Continuous Assessment (CA) and 80% End Semester Examination (ESE)]
 (For illustration we have considered a paper of 02 credits, 50 marks, need to be modified depending on credits of individual paper)

Subject (1)	Course Code (2)	Course Name (3)	Theory					Total Col. (6+7) / (09)
			Continuous Assessment (CA)			ESE		
			Test I (4)	Test II (5)	Assignment (6)	Avg of T1+T2+Assi. /3 (7)	Total (8)	
Major	MARDSC 501	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व काळ)	20	20	20	20	80	100
	MARDSC 502	वर्णनात्मक भाषाविज्ञान	20	20	20	20	80	100
	MARDSC 503	साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण	20	20	20	20	80	100
Major -Electives	MARDSC 501	लोकसाहित्य	20	20	20	20	80	100
Research Methodology	MARDSC 501	भाषा व साहित्य संशोधन पद्धती	20	20	20	20	80	100

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate First Year Programme, Semester II (Level 6)

Examination Scheme

[20% Continuous Assessment (CA) and 80% End Semester Examination (ESE)]

(For illustration we have considered a paper of 02 credits, 50 marks, need to be modified depending on credits of individual paper)

Subject (1)	Course Code (2)	Course Name (3)	Theory					Total Col. (6+7) / (09)
			Continuous Assessment (CA)			ESE		
			Test I (4)	Test II (5)	Assignment (6)	Avg of T1+T2+Assi. /3 (7)	Total (8)	
Major	MARDSC 551	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ)	20	20	20	20	80	100
	MARDSC 552	साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी	20	20	20	20	80	100
	MARDSC 553	मराठी व्याकरण	20	20	20	20	80	100
Major -Electives	MARDSC 551	वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास : वैचारिक	20	20	20	20	80	100
Field Project	MARDSC 551	मुलाखती, कृषिसाधनांचे शब्दसंकलन, फलकलेखन त्रुटी व दुरुस्ती	20	20	20	20	80	100

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme, Semester First
Paper Code : MAR DSC 501 आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (Major/ Minor)
Curriculum Details

Course pre-requisite:

१. मराठी भाषा व साहित्याच्या विविध वाङ्मयप्रकाराची ओळख आहे.
२. मराठी भाषा व साहित्याचा समाज व संस्कृतीशी अनुबंध आहे, याचे आकलन विद्यार्थ्यांना आहे.

Course objectives:

MAR DSC- ५०१ आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
उद्दिष्टे

- १) स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील मराठी वाङ्मयाच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि परंपरा यांचा परिचय करून देणे.
- २) मराठी भाषा साहित्य व संस्कृतीचा स्थूल परिचय करून देणे.
- ३) विविध वाङ्मयप्रकारात लेखन केलेल्या लेखकांच्या वाङ्मयीन कार्याचा परिचय करून देणे.
- ४) वेगवेगळ्या वाङ्मयप्रकाराच्या वाटचालीचा स्थूल परिचय करून देणे.

Course outcomes:

फलनिष्पत्ती

- १) विद्यार्थ्यांना स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील मराठी वाङ्मयाच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती व परंपरेचा परिचय होईल.
- २) मराठी भाषा, साहित्य, संस्कृतीचा स्थूल परिचय विद्यार्थ्यांना होईल.
- ३) विविध वाङ्मयप्रकारात लेखन केलेल्या लेखकांचे वाङ्मयीन कार्य विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
- ४) समाज आणि साहित्य यांच्या अनुबंधाने समाजजीवनाकडे पाहण्याची प्रगल्भ दृष्टी विद्यार्थ्यांकडे येईल.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५०१ आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व कालखंड)

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		१८१८ ते १८८७ या कालखंडातील साहित्य	20
	1.1	कविता	
	1.2	कथा	
	1.3	कादंबरी	
	1.4	नाटक	
	1.5	निबंध	
	1.6	चरित्र/आत्मचरित्र	
	1.7	प्रवासवर्णन इ.	
2.0		१८८७ ते १९२० या कालखंडातील साहित्य	20
	2.1	कविता	
	2.2	कथा	
	2.3	कादंबरी	
	2.4	नाटक	
	2.5	निबंध	
	2.6	चरित्र/आत्मचरित्र	
3.0		१९२० ते १९४७ या कालखंडातील साहित्य	20
	3.1	कविता	
	3.2	कथा	
	3.3	कादंबरी	
	3.4	नाटक	
	3.5	निबंध	
	3.6	चरित्र/आत्मचरित्र	
	3.7	प्रवासवर्णन	
	3.8	तलितगद्य	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५०२ वर्णनात्मक आणि समाजभाषाविज्ञान

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती	30
	1.1	स्वर्णविचार	
	1.2	रूपविचार	
	1.3	वाक्यविचार	
	1.4	अर्थविचार	
2.0		समाज भाषाविज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती	30
	2.1	समाज भाषाविज्ञान : संकल्पना	
	2.2	भाषेचा समाजसापेक्ष अभ्यास	
	2.3	भाषा, समाज आणि संस्कृती : परस्परसंबंध	
	2.4	समाज भाषाविज्ञान : परिक्षेत्रे (भाषिक भांडार, द्वै/बहुभाषिकता, भाषिक प्रभाव क्षेत्र, लघुक्षेत्र, भाषा बदल, भाषा निषिद्धता, भाषासंकर, भाषाशुद्धी)	
	2.5	भाषिक विविधता असणाऱ्या समाज गटांच्या लघु क्षेत्रीय बोलींचे सर्वेक्षण, प्रात्यक्षिक व प्रकल्प लेखन	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५०३ साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		साहित्यप्रवाह	
	1.1	साहित्यप्रवाह : संकल्पना व स्वरूप	20
	1.2	विविध साहित्यप्रवाहांचा परिचय	
2.0		दलित साहित्य	
	2.1	दलित साहित्य :संकल्पना व स्वरूप	
	2.2	दलित साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकार	20
	2.3	दलित साहित्य : प्रेरणा व स्वरूप	
	2.4	साहित्यकृती : सुरंग - त्र्यंबक सपकाळे	
3.0		ग्रामीण साहित्य	
	3.1	ग्रामीण साहित्य :संकल्पना व स्वरूप	
	3.2	ग्रामीण साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकार	20
	3.3	ग्रामीण कथा :प्रेरणा व स्वरूप	
	3.4	साहित्यकृती : अंगारमाती - भास्कर चंदनशिव	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major Elective in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC-५०१ लोकसाहित्य

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		लोकसाहित्य	
	1.1	लोकसाहित्य संकल्पना	
	1.2	लोकसाहित्याची व्याप्ती	10
	1.3	लोकसाहित्याचे विशेष, महत्त्व	
	1.4	लोकसाहित्याचा इतर शास्त्राशी संबंध	
2.0		लोकगीत	
	2.1	ओवी गीते	
	2.2	श्रमपरिहाराचे गीते	10
	2.3	लोकसंस्कृतीक उपासकांचे गीते	
3.0		लोककथा	
	3.1	दैवत कथा	
	3.2	पुराण कथा	10
	3.3	दंत कथा	
4.0		लोककथागीत	
	4.1	उपासकांची लोककथा गीते	
	4.1	मागत्यांची लोककथा गीते	10
5.0		लोकसंगभूमी	
	5.1	लोकनाट्य	
	5.2	गोंधळ	10
	5.3	जागरण	
6.0		म्हणी, वाक्प्रचार, उखाणे, शिव्या	
			10
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major Elective (Research Methodology) in DSC
Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC-५०१ भाषा व साहित्य संशोधन पद्धती

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		संशोधन	20
	1.1	संकल्पना व स्वरूप	
	1.2	संशोधनाची उद्दिष्टे, गृहितके	
	1.3	संशोधनाचे महत्त्व	
2.0		भाषा संशोधन पद्धती	20
	2.1	वर्णनात्मक	
	2.2	तुलनात्मक	
	2.3	ऐतिहासिक	
	2.4	रचनात्मक	
3.3		साहित्य संशोधन पद्धती	20
	3.1	क्षेत्रिय	
	3.2	प्रश्नोत्तर पद्धती	
	3.3	तौलनिक	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५५१ आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ)

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		1947 ते 1960 या कालखंडातील साहित्य	20
	1.1	कविता	
	1.2	कथा	
	1.3	कादंबरी	
	1.4	नाटक	
	1.5	निबंध	
	1.6	चरित्र/आत्मचरित्र	
	1.7	प्रवासवर्णन	
	1.8	ललितगद्य	
2.0		1960 ते 1990 या कालखंडातील साहित्य	20
	2.1	कविता	
	2.2	कथा	
	2.3	कादंबरी	
	2.4	नाटक	
	2.5	निबंध	
	2.6	चरित्र/आत्मचरित्र	
	2.7	प्रवासवर्णन	
	2.8	ललितगद्य	
3.0		1990 ते 2020 या कालखंडातील साहित्य	20
	3.1	कविता	
	3.2	कथा	
	3.3	कादंबरी	
	3.4	नाटक	
	3.5	निबंध	
	3.6	चरित्र/आत्मचरित्र	
	3.7	प्रवासवर्णन	
	3.8	ललितगद्य	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५५२ साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		साहित्यप्रवाह	20
	1.1	साहित्यप्रवाह : संकल्पना व स्वरूप	
	1.2	विविध साहित्यप्रवाहांचा परिचय	
2.0		स्त्रीवादी साहित्य	20
	2.1	स्त्रीवादी साहित्य : संकल्पना व स्वरूप	
	2.2	स्त्रीवादी साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकार	
	2.3	वैचारिक निबंध : प्रेरणा व स्वरूप	
	2.4	साहित्यकृती : स्त्री-पुरुष तुलना - ताराबाई शिंदे	
3.0		आदिवासी साहित्य	20
	3.1	आदिवासी साहित्य : संकल्पना व स्वरूप	
	3.2	आदिवासी साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकार	
	3.3	आदिवासी आत्मकथन : प्रेरणा व स्वरूप	
	3.4	साहित्यकृती : अधोर - नजुबाई गावीत	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५५३ मराठी व्याकरण

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		मराठी व्याकरण	10
	1.1	मराठी व्याकरणाचा इतिहास	
	1.2	मराठी भाषेचे स्वरूप	
	1.3	मराठी भाषेची उपयुक्तता	
	1.4	मराठीची वर्णमाला (स्वर, व्यंजन)	
2.0		शब्दांच्या जाती	15
	2.1	शब्दांच्या जाती : विकारी, अविकारी	
	2.2	विभक्ती : प्रकार आणि प्रत्यय	
	2.3	प्रयोगविचार - प्रयोगाचे विविध प्रकार	
3.0		काळ, अर्थ व वाक्याचे प्रकार	15
	3.1	काळ : वर्तमान, भूतकाळ, भविष्यकाळ	
	3.2	अर्थ : स्वार्थ, अज्ञार्थ, विद्यार्थ, संकेतार्थ	
	3.3	वाक्याचे प्रकार : केवळ वाक्य, मिश्र वाक्य, संयुक्त वाक्य इ.	
4.0		भाषिक वैभवाचे घटक	20
	4.1	अलंकार	
	4.2	अलंकाराचे प्रकार	
	4.3	शब्दालंकार (अनुप्रास, यमक, श्लेष)	
	4.4	अर्थालंकार (उपमा, रूपक, उल्प्रेक्षा)	
	4.5	समास : विविध प्रकार	
	4.6	म्हणी व वाक्प्रचार : संधी आणि विन्हामचिन्हे	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major Elective in DSC
Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC- ५५१ वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास : वैचारिक

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		वैचारिक साहित्य	10
	1.1	वैचारिक साहित्य संकल्पना	
	1.2	वैचारिक साहित्य : स्वरूप, विशेष	
	1.3	वैचारिक साहित्य : प्रेरणा व प्रयोजन	
2.0		वैचारिक साहित्याची परंपरा	10
	2.1	मध्ययुगीन कालखंडातील वैचारिक साहित्य	
	2.2	आधुनिक कालखंडातील वैचारिक साहित्य	
3.0		वैचारिक साहित्य व ललित साहित्य	10
	3.1	वैचारिक साहित्याचे वेगळेपण	
	3.2	वैचारिक साहित्य आणि प्रबोधन	
4.0		वैचारिक साहित्य कलाकृती - आस्तिक शिरोमणी चार्वाक डॉ. आ. ह. साळुंखे	30
		Total	60

Text books: (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title><Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (सातंत्र्यपूर्व काळ)

१.आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १,२, -अ.ना. देशपांडे, व्हिनस प्रकाशन पुणे

२. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ६ : भाग १ संपा. गो. म. कुलकर्णी आणि व.दि. कुलकर्णी, मसाप, पुणे

३. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ५ भाग १,२ - संपा. रा.श्री.जोग,म.रा.सा.सं.मंडळ

४. मराठी कादंबरी - पहिले शतक - कुसुमावती देशपांडे, पॉप्युलर प्रकाशन,मुंबई

५. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ७,महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे

६. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास,प्र.न.जोशी (१८०० ते १९६०) स्नेहवर्धन प्रकाशन,पुणे

References : (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title><Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

Guidelines for Course Assessment:

A. Continuous Assessment (CA) (20% of the Maximum Marks):

This will form 20% of the Maximum Marks and will be carried out throughout the semester. It may be done by conducting **Two Tests and one Assignment**. Average of marks scored in these two tests and one assignment of a theory paper will make CA .

B. End Semester Assessment (80% of the Maximum Marks):

1. ESE Question paper will consists of 6 questions (each of 20 marks)

2. There will be 4- 5 sub questions in Question No. 1 (BOS may change scheme of marking.)

3. Question No.1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.

2. Students are required to solve a total of 4 Questions .

4. Students need to solve ANY THREE of the remaining Five Question (Q.2 to Q.6/) and shall be based on entire syllabus.

C. Assessment of Term Work/ Tutorial/Field Works:

At least 08 test / assignments covering entire syllabus must be given during the 'class wise tutorial'. The assignments should be students' centric and attempts be made to make assignments more meaningful, interesting and innovative.

Term work assessment must be based on overall performance of the student with every assignments graded time to time. The grades be converted to marks as per 'credit and grading system' manual and should be added and averaged.

Note: Number of lectures required to cover syllabus of a course depend on number of credit assigned to it. For example, for a two credit course, 30 lectures each of one hour duration are assigned, while that for a three credit course 45. lectures.

Text books: (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

वर्णनात्मक व समाज भाषा विज्ञान DSC -501

१. भाषा विज्ञान वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक, संपादक- डॉ . मालशे, डॉ . इनामदार, डॉ सोमण,पद्मगंधा प्रकाशन , पुणे
२. अभिनव भाषाविज्ञान - डॉ . गं . ना .जोगळेकर,सुविचार प्रकाशन ,पुणे
- ३ . वर्णनात्मक भाषाविज्ञान - डॉ .लीला गोविलकर,आरती प्रकाशन , डोंबिवली
- ४ .सुलभ भाषा विज्ञान - डॉ . द . दि . पुंडे,स्नेहवर्धन प्रकाशन , पुणे
- ५ .भाषा विज्ञान परिचय - डॉ . मालशे, डॉ . पुंडे , डॉ . सोमण ,पद्मगंधा प्रकाशन , पुणे
- ६ . भाषा : इतिहास आणि भूगोल - ना . गो . कालेलकर,मौज प्रकाशन, मुंबई
- ७ . मराठी भाषेचा आर्थिक संसार -अशोक केळकर ,मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद
- ८ .सामाजिक भाषाविज्ञान - डॉ .रमेश धोंगडे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
- ९ . समाज भाषा विज्ञान प्रमुख संकल्पना-रमेश वरखेडे ,शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर
- १० . मराठी भाषेचे मूळ -विश्वनाथ खैरे, संमत प्रकाशन , पुणे
११. भाषा आणि संस्कृती – ना.गो. कालेलकर, मौज प्रकाशनगृह, मुंबई
१२. साहित्याची भाषा, भालचंद नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद
१३. सामाजिक भाषाविज्ञान : कक्षा आणि अभ्यास – जयश्री पाटणकर, संदर्भ प्रकाशन, नाशिक
१४. आधुनिक भाषाविज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन – मिलिंद मालशे, लोकवाङ्मयगृह मुंबई
१५. भाषाविवेक – मंगेश विठ्ठल राजाध्यक्ष, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे
१६. मराठी भाषेचा इतिहास – गं.ना. जोगळेकर, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे

References : (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

Guidelines for Course Assessment:

D. Continuous Assessment (CA) (20% of the Maximum Marks):

This will form 20% of the Maximum Marks and will be carried out throughout the semester. It may be done by conducting **Two Tests and one Assignment**. Average of marks scored in these two tests and one assignment of a theory paper will make CA .

E. End Semester Assessment (80% of the Maximum Marks):

3. ESE Question paper will consists of 6 questions (each of 20 marks)
4. There will be 4- 5 sub questions in Question No. 1 (BOS may change scheme of marking.)
3. Question No.1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.
2. Students are required to solve a total of 4 Questions .
4. Students need to solve ANY THREE of the remaining Five Question (Q.2 to Q.6/) and shall be based on entire syllabus.

F. Assessment of Term Work/ Tutorial/Field Works:

At least 08 test / assignments covering entire syllabus must be given during the 'class wise tutorial'. The assignments should be students' centric and attempts be made to make assignments more meaningful, interesting and innovative.

Term work assessment must be based on overall performance of the student with every assignments graded time to time. The grades be converted to marks as per 'credit and grading system' manual and should be added and averaged.

Note: Number of lectures required to cover syllabus of a course depend on number of credit assigned to it. For example, for a two credit course, 30 lectures each of one hour duration are assigned, while that for a three credit course 45. lectures.

Text books: (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित आणि ग्रामीण

- 1.दलित साहित्य वेदना व विद्रोह - डॉ. भालचंद्र फडके
2. दलित साहित्य उद्गम आणि विकास - डॉ. योगेंद्र मेश्राम
- 3.मराठी वाङ्मयातील नवीन प्रवाह - संपा. शरणकुमार लिंबाळे, मधुराज पब्लिकेशन पुणे
- 4.भारतीय दलित साहित्य - संपा. डॉ. शरणकुमार लिंबाळे, साहित्य अकादमी, मुंबई
5. दलित साहित्य : प्रेरणा व प्रवृत्ती - शंकरराव खरात
- 6.दलित साहित्य : एक आकलन - डॉ. बाळकृष्ण कवठेकर
- 7 दलित साहित्याचे क्रांतिविज्ञान - बाबुराव बागुल
8. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या - आनंद यादव
- 9.ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि शोध - डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले
10. ग्रामीण साहित्य : एक चिंतन - डॉ. द. ता. भोसले
- 11.ग्रामीण साहित्य आणि वास्तव - डॉ. आनंद यादव
- 12.ग्रामीण कथा : स्वरूप आणि विकास - डॉ. वासुदेव मुलाटे
13. ग्रामीण वाङ्मयाचा इतिहास - संपा. चंद्रकुमार नलगे
- 14.ग्रामीण साहित्य : प्रेरणा आणि प्रयोजन - डॉ. श्रीराम गुंदेकर

References : (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

Guidelines for Course Assessment:

G. Continuous Assessment (CA) (20% of the Maximum Marks):

This will form 20% of the Maximum Marks and will be carried out throughout the semester. It may be done by conducting **Two Tests and one Assignment**. Average of marks scored in these two tests and one assignment of a theory paper will make CA .

H. End Semester Assessment (80% of the Maximum Marks):

5. ESE Question paper will consists of 6 questions (each of 20 marks)
6. There will be 4- 5 sub questions in Question No. 1 (BOS may change scheme of marking.)
3. Question No.1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.
2. Students are required to solve a total of 4 Questions .
4. Students need to solve ANY THREE of the remaining Five Question (Q.2 to Q.6/) and shall be based on entire syllabus.

I. Assessment of Term Work/ Tutorial/Field Works:

At least 08 test / assignments covering entire syllabus must be given during the 'class wise tutorial'. The assignments should be students' centric and attempts be made to make assignments more meaningful, interesting and innovative.

Term work assessment must be based on overall performance of the student with every assignments graded time to time. The grades be converted to marks as per 'credit and grading system' manual and should be added and averaged.

Note: Number of lectures required to cover syllabus of a course depend on number of credit assigned to it. For example, for a two credit course, 30 lectures each of one hour duration are assigned, while that for a three credit course 45. lectures.

Text books: (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

लोकसाहित्य DSE -501

१. लोकसाहित्याची रूपरेखा-दुर्गा भागवत
२. लोकसाहित्याचे स्वरूप- डॉ. प्रभाकर मांडे, गोदावरी प्रकाशन औरंगाबाद
३. लोकसाहित्याचे अंतःप्रवाह -डॉ. प्रभाकर मांडे, गोदावरी प्रकाशन औरंगाबाद
४. लोकरंगभूमी - डॉ. प्रभाकर मांडे ,गोदावरी प्रकाशन औरंगाबाद
५. लोकसाहित्य शोध आणि समीक्षा - डॉ . रा .चिं ढेरे, पद्मगंधा प्रकाशन , पुणे
६. लोकसाहित्य सिद्धांत आणि रचना प्रकारबंध - डॉ . गंगाधर मोरजे,पद्मगंधा प्रकाशन ,पुणे
७. लोकसाहित्याची मीमांसा - डॉ .विश्वनाथ शिंदे,स्नेहवर्धन प्रकाशन ,पुणे .
८. महाराष्ट्रातील आदिवासी मराठी साहित्य -माहेश्वरी गावित ,दास्ताने रामचंद्र आणि कंपनी, नागपूर
९. मराठी लोकनाट्य तमाशा :कला आणि साहित्य -नामदेव हटकर,अजब पब्लिकेशन्स कोल्हापूर

References : (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

Guidelines for Course Assessment:

J. Continuous Assessment (CA) (20% of the Maximum Marks):

This will form 20% of the Maximum Marks and will be carried out throughout the semester. It may be done by conducting **Two Tests and one Assignment**. Average of marks scored in these two tests and one assignment of a theory paper will make CA .

K. End Semester Assessment (80% of the Maximum Marks):

7. ESE Question paper will consists of 6 questions (each of 20 marks)
8. There will be 4- 5 sub questions in Question No. 1 (BOS may change scheme of marking.)
3. Question No.1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.
2. Students are required to solve a total of 4 Questions .
4. Students need to solve ANY THREE of the remaining Five Question (Q.2 to Q.6/) and shall be based on entire syllabus.

L. Assessment of Term Work/ Tutorial/Field Works:

At least 08 test / assignments covering entire syllabus must be given during the 'class wise tutorial'. The assignments should be students' centric and attempts be made to make assignments more meaningful, interesting and innovative.

Term work assessment must be based on overall performance of the student with every assignments graded time to time. The grades be converted to marks as per 'credit and grading system' manual and should be added and averaged.

Note: Number of lectures required to cover syllabus of a course depend on number of credit assigned to it. For example, for a two credit course, 30 lectures each of one hour duration are assigned, while that for a three credit course 45. lectures.

Text books: (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

D S C – 552 साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी

- १ .स्त्रीवादी समीक्षा :स्वरूप आणि उपयोजन, अश्विनी धोंगडे
- २ .भारतीय संदर्भातून स्त्रीवाद - शोभा नाईक, लोक वाङ्मयगृह, मुंबई
- ३ .भारतीय भाषांतील स्त्रीवादी साहित्य -महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
- ४ . संदर्भासहित स्त्रीवाद - संपादक - वंदना भागवत ,शब्द पब्लिकेशन , मुंबई
- ५ .स्त्री ,साहित्य आणि समीक्षा - वंदना भागवत, डायमंड पब्लिकेशन ,पुणे
- ६ .स्त्री साहित्याचा मागोवा खंड - चार - संपा .डॉ . मंदा खांडगे, साहित्यप्रेमी भगिनी मंडळ , पुणे
- ७ .स्त्रीवाद आणि समाजपरिवर्तन -डॉ . वंदना महाजन, अथर्व पब्लिकेशन ,जळगाव
- ८ .भारतीय स्त्रीजीवन , गीता साने , पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
- ९ . आदिवासी मराठी साहित्य . डॉ .प्रमोद मुनघाटे, प्रतिमा प्रकाशन , पुणे
- १० . आदिवासी प्रतिभावंतांचे मराठी साहित्य - डॉ .श्रीपाल सबनीस, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
- ११ .आदिवासी संस्कृती, भाषा आणि साहित्य, डॉ .पुष्पा गावित, अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
- १२ . आदिवासी साहित्य आणि अस्मितावेध -भुजंग मेश्राम, लोक वाङ्मयगृह, मुंबई
- १३ . आदिवासी साहित्य दिशा आणि दर्शन - डॉ .विनायक तुमराम

References : (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

Guidelines for Course Assessment:

M. Continuous Assessment (CA) (20% of the Maximum Marks):

This will form 20% of the Maximum Marks and will be carried out throughout the semester. It may be done by conducting **Two Tests and one Assignment**. Average of marks scored in these two tests and one assignment of a theory paper will make CA.

N. End Semester Assessment (80% of the Maximum Marks):

9. ESE Question paper will consists of 6 questions (each of 20 marks)
10. There will be 4- 5 sub questions in Question No. 1 (BOS may change scheme of marking.)
3. Question No.1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.
2. Students are required to solve a total of 4 Questions .
4. Students need to solve ANY THREE of the remaining Five Question (Q.2 to Q.6/) and shall be based on entire syllabus.

O. Assessment of Term Work/ Tutorial/Field Works:

At least 08 test / assignments covering entire syllabus must be given during the 'class wise tutorial'. The assignments should be students' centric and attempts be made to make assignments more meaningful, interesting and innovative.

Term work assessment must be based on overall performance of the student with every assignments graded time to time. The grades be converted to marks as per 'credit and grading system' manual and should be added and averaged.

Note: Number of lectures required to cover syllabus of a course depend on number of credit assigned to it. For example, for a two credit course, 30 lectures each of one hour duration are assigned, while that for a three credit course 45. lectures.

Text books: (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास : वैचारिक साहित्य

- १) विचारवंत आणि समाज - संपादक अशोक चौसाळकर
- २) विचारतरंग - नागोराव कुंभार
- ३) मूल्यसंकल्पना व साहित्यविचार - प्रकाश मेदककर
- ४) प्रबोधनपर वैचारिक वाङ्मय - सदानंद मोरे व शरणकुमार लिंबाळे
- ५) विवेकवाद, विज्ञान आणि श्रद्धा - मे. पु. रेगे
- ६) मराठी साहित्य : इतिहास आणि संस्कृती - वसंत आबाजी डहाके
- ७) ज्योतीपर्व - नागनाथ कोत्तापल्ले
- ८) समाजसुधारक आणि अंधश्रद्धा - स. म. गर्गे
- ९) आपले विचारविश्व - के.र. शिरवाडकर

References : (Use appropriate style for referencing)

i.e. <Name of Author>.(<Publication year><Book Title>(<Edition>).<Place of Publication>:<Publisher>

Guidelines for Course Assessment:

P. Continuous Assessment (CA) (20% of the Maximum Marks):

This will form 20% of the Maximum Marks and will be carried out throughout the semester. It may be done by conducting **Two Tests and one Assignment**. Average of marks scored in these two tests and one assignment of a theory paper will make CA .

Q.End Semester Assessment (80% of the Maximum Marks):

11. ESE Question paper will consists of 6 questions (each of 20 marks)
12. There will be 4- 5 sub questions in Question No. 1 (BOS may change scheme of marking.)
3. Question No.1 will be compulsory and shall be based on entire syllabus.
2. Students are required to solve a total of 4 Questions .
4. Students need to solve ANY THREE of the remaining Five Question (Q.2 to Q.6/) and shall be based on entire syllabus.

R. Assessment of Term Work/ Tutorial/Field Works:

At least 08 test / assignments covering entire syllabus must be given during the 'class wise tutorial'. The assignments should be students' centric and attempts be made to make assignments more meaningful, interesting and innovative.

Term work assessment must be based on overall performance of the student with every assignments graded time to time. The grades be converted to marks as per 'credit and grading system' manual and should be added and averaged.

Note: Number of lectures required to cover syllabus of a course depend on number of credit assigned to it. For example, for a two credit course, 30 lectures each of one hour duration are assigned, while that for a three credit course 45. lectures.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme, Semester First

- **Paper Code : MAR DSC 502 वर्णनात्मक व समाजभाषाविज्ञान (Major/ Minor)**

Curriculum Details

Course pre-requisite:

१. मराठी भाषा व साहित्याच्या विविध वाङ्मयप्रकाराची ओळख आहे.
२. मराठी भाषा व साहित्याचा समाज व संस्कृतीशी अनुबंध आहे, याचे आकलन विद्यार्थ्यांना आहे.

Course objectives:

- MAR DSC- ५०२ वर्णनात्मक समाजभाषाविज्ञान

उद्दिष्टे

- १)भाषाविज्ञानाची संकल्पना समजून घेणे.
- २)वर्णनात्मक व समाजभाषाविज्ञानाचा परिचय करून देणे.
- ३)वर्णनात्मक व समाजभाषाविज्ञानाचे महत्त्व लक्षात आणून देणे.
- ४)भाषेच्या अंतःसूत्राचा अभ्यास करणे.

Course outcomes:

फलनिष्पत्ती

- १)भाषा विज्ञानाची संकल्पना लक्षात येईल.
- २) विद्यार्थ्यांना वर्णनात्मक व समाजभाषाविज्ञानाचा परिचय होईल.
- ३)विद्यार्थ्यांना भाषेच्या अंतःसूत्राची ओळख होईल.
- ४)निर्दोष भाषिक उच्चाराने आकलन विद्यार्थ्यांना होईल.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

MAR DSC 502 वर्णनात्मक व समाजभाषाविज्ञान

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती	30
	1.1	स्वनविचार	
	1.2	रूपविचार	
	1.3	वाक्यविचार	
	1.4	अर्थविचार	
2.0		समाज भाषाविज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती	30
	2.1	समाज भाषाविज्ञान : संकल्पना	
	2.2	भाषेचा समाजसापेक्ष अभ्यास	
	2.3	भाषा, समाज आणि संस्कृती : परस्परसंबंध	
	2.4	समाज भाषाविज्ञान : परिक्षेत्रे (भाषिक भांडार, द्वै/बहुभाषिकता, भाषिक प्रभाव क्षेत्र, लघुक्षेत्र, भाषा बदल, भाषा निषिद्धता, भाषासंकर, भाषाशुद्धी)	
	2.5	भाषिक विविधता असणाऱ्या समाज गटांच्या लघु क्षेत्रीय बोलींचे सर्वेक्षण, प्रात्यक्षिक व प्रकल्प लेखन	
		Total	60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme, Semester First

Paper Code : MAR DSC 503 साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण

(Major/ Minor)

Curriculum Details

Course pre-requisite:

१. मराठी भाषा व साहित्याच्या विविध वाङ्मयप्रकाराची ओळख आहे.
२. मराठी भाषा व साहित्याचा समाज व संस्कृतीशी अनुबंध आहे, याचे आकलन विद्यार्थ्यांना आहे.

Course objectives:

MAR DSC- ५०३ साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण

उद्दिष्टे

- १) १९६० नंतरच्या मराठी साहित्याशी संबंधित असलेल्या राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक घटकांचा परिचय करून देणे.
- २) १९६० नंतर मराठी साहित्यात निर्माण झालेल्या विविध वाङ्मयप्रवाहांचा परिचय करून देणे.
- ३) साठोत्तरी वाङ्मयीन प्रवाहातील दलित, ग्रामीण या वाङ्मयप्रवाहांच्या वाटचालीचा परिचय करून देणे.
- ४) साठोत्तरी मराठी साहित्यातील लेखकांच्या साहित्यकृतींची ओळख करून देणे.

Course outcomes:

फलनिष्पत्ती

- १) १९६० नंतरच्या मराठी साहित्याशी संबंधित घटनांचा परिचय विद्यार्थ्यांना होईल.
- २) १९६० नंतर मराठी साहित्यात निर्माण झालेल्या विविध वाङ्मयप्रवाहांचा परिचय होईल.
- ३) दलित, ग्रामीण या वाङ्मयप्रवाहांची वाटचाल विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
- ४) दलित, ग्रामीण या वाङ्मयप्रवाहांच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती व स्वरूपाचे आकलन विद्यार्थ्यांना होईल.
- ५) विद्यार्थ्यांमध्ये समाजवास्तवाच्या आकलनाची प्रगल्भ जाणीव निर्माण होईल.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		MAR DSC- ५०३ साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित व ग्रामीण	
	1.1	दलित साहित्य : संकल्पना व स्वरूप	30
	1.2	सुरुंग : त्र्यंबक सपकाळे	
	1.3		
	1.4		
2.0			
	2.1	ग्रामीण साहित्य : संकल्पना, स्वरूप व वाटचाल	30
	2.2	अंगारमाती : भास्कर चंदनशिव	
	2.3		
	2.4		
Total			60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme, Semester First
Paper Code : MAR DSC 551 आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ)
(Major/ Minor)
Curriculum Details

Course pre-requisite:

१. मराठी भाषा व साहित्याच्या विविध वाङ्मयप्रकाराची ओळख आहे.
२. मराठी भाषा व साहित्याचा समाज व संस्कृतीशी अनुबंध आहे, याचे आकलन विद्यार्थ्यांना आहे.

Course objectives:

- १)स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील मराठी वाङ्मयप्रकारांच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती व परंपरा यांचा परिचय करून देणे.
- २)स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील मराठी भाषा, साहित्य व संस्कृतीचा स्थूल परिचय करून देणे.
- ३)विविध वाङ्मयप्रकारात लेखन केलेल्या लेखकाच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घेणे.
- ४)वेगवेगळ्या वाङ्मयप्रकारातून प्रकट झालेल्या नव्या जीवनजाणिवांची ओळख करून देणे.

Course outcomes:

फलनिष्पत्ती

- १)स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील मराठी वाङ्मयप्रकारांच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती व परंपरा यांचा परिचय होईल.
- २)विद्यार्थ्यांना या कालखंडातील मराठी भाषा, साहित्य व संस्कृतीचा स्थूल परिचय होईल .
- ३)या कालखंडातील लेखकांचे वाङ्मयीन कार्य लक्षात येईल.
- ४)विद्यार्थ्यांना नव्या जीवनजाणिवांची ओळख होईल, त्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये समाजभान निर्माण होईल.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC
Curriculum Details: (for 4 Credits)

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		MARDSC 551 आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ)	
	1.1	कविता	30
	1.2	कथा	
	1.3	कादंबरी	
	1.4	नाटक	
2.0			
	2.1	निबंध	30
	2.2	चरित्र / आत्मचरित्र	
	2.3	प्रवासवर्णन	
	2.4	ललित गद्य	
Total			60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme, Semester First
Paper Code : MAR DSC 552 साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी
(Major/ Minor)
Curriculum Details

Course pre-requisite:

१. मराठी भाषा व साहित्याच्या विविध वाङ्मयप्रकाराची ओळख आहे.
२. मराठी भाषा व साहित्याचा समाज व संस्कृतीशी अनुबंध आहे, याचे आकलन विद्यार्थ्यांना आहे.

Course objectives:

- १) १९६०नंतरच्या मराठी साहित्याशी संबंधित असलेल्या राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक घटनांचा परिचय करून देणे .
- २) १९६०नंतर मराठी साहित्यात निर्माण झालेल्या वाङ्मयप्रवाहांचा परिचय करून देणे.
- ३) साठोत्तरी वाङ्मयीन प्रवाहातील स्त्रीवादी, आदिवासी या वाङ्मयप्रवाहांच्या वाटचालीचा परिचय करून देणे.
- ४) साठोत्तरी मराठी साहित्यातील लेखकांच्या साहित्यकृतींची ओळख करून देणे

Course outcomes:

फलनिष्पत्ती

- १) १९६०नंतरच्या मराठी साहित्याशी संबंधित विविध क्षेत्रातील घटनांचा परिचय विद्यार्थ्यांना होईल.
- २) १९६० नंतर मराठी साहित्यात निर्माण झालेल्या विविध वाङ्मयप्रवाहांचा परिचय होईल.
- ३) स्त्रीवादी, आदिवासी वाङ्मयप्रवाहांची वाटचाल विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
- ४) विद्यार्थ्यांमध्ये समाजवास्तवाच्या आकलनाची प्रगल्भ जाणीव निर्माण होईल.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
Faculty of Humanities Major in DSC
Curriculum Details: (for 4 Credits)

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		MARDSC 552 साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : स्त्रीवादी आणि आदिवासी	
	1.1	स्त्रीवादी साहित्य : संकल्पना, स्वरूप व वाटचाल	30
	1.2	स्त्रीवादी साहित्य कलाकृती	
	1.3	स्त्री-पुरुष तुलना : ताराबाई शिंदे	
2.0		आदिवासी साहित्य : संकल्पना, स्वरूप व वाटचाल	
	2.1	आदिवासी साहित्य कलाकृती	30
	2.2	नजुबाई गावीत : अधोर	
Total			60

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Post Graduate -First Year Programme, Semester First

Paper Code : MAR DSC 553 मराठी व्याकरण

(Major/ Minor)

Curriculum Details

Course pre-requisite:

१. मराठी भाषा व साहित्याच्या विविध वाङ्मयप्रकाराची ओळख आहे.
२. मराठी भाषा व साहित्याचा समाज व संस्कृतीशी अनुबंध आहे, याचे आकलन विद्यार्थ्यांना आहे.

Course objectives:

- १) मराठी व्याकरणाचा परिचय करून देणे.
- २) मराठी भाषा आणि व्याकरण यांच्या परस्पर संबंधाची ओळख करून देणे.
- ३) व्याकरणाचे विविध प्रकार विद्यार्थ्यांच्या लक्षात आणून देणे.
- ४) मराठीतील वाक्यरचना आणि व्याकरण यांचा सहसंबंध स्पष्ट करणे.

Course outcomes:

फलनिष्पत्ती

- १) विद्यार्थ्यांना मराठी व्याकरणाचा परिचय होईल.
- २) मराठी भाषा आणि व्याकरण यांचा परस्पर संबंध विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
- ३) व्याकरणाचे विविध प्रकार विद्यार्थ्यांना समजतील.
- ४) व्याकरणाच्या अभ्यासाने विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेचे लेखन निर्दोषपणे करण्यास मदत होईल.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities Major in DSC

Curriculum Details: (for 4 Credits)

Paper Code : MAR DSC 553 मराठी व्याकरण

Module No.	UnitNo.	Name of Topic	Hrs. Required to cover the contents 1 Hrs.=60 M.
1.0		मराठी व्याकरण	10
	1.1	मराठी व्याकरणाचा इतिहास	
	1.2	मराठी भाषेचे स्वरूप	
	1.3	मराठी भाषेची उपयुक्तता	
	1.4	मराठीची वर्णमाला (स्वर, व्यंजन)	
2.0		शब्दांच्या जाती	15
	2.1	शब्दांच्या जाती : विकारी, अविकारी	
	2.2	विभक्ती : प्रकार आणि प्रत्यय	
	2.3	प्रयोगविचार - प्रयोगाचे विविध प्रकार	
3.0		काळ, अर्थ व वाक्याचे प्रकार	15
	3.1	काळ : वर्तमान, भूतकाळ, भविष्यकाळ	
	3.2	अर्थ : स्वार्थ, अज्ञार्थ, विद्यार्थ, संकेतार्थ	
	3.3	वाक्याचे प्रकार : केवळ वाक्य, मिश्र वाक्य, संयुक्त वाक्य इ.	
4.0		भाषिक वैभवाचे घटक	20
	4.1	अलंकार	
	4.2	अलंकाराचे प्रकार	
	4.3	शब्दालंकार (अनुप्रास, यमक, श्लेष)	
	4.4	अर्थालंकार (उपमा, रूपक, उत्प्रेक्षा)	
	4.5	समास : विविध प्रकार	
	4.6	म्हणी व वाक्प्रचार : संधी आणि विन्हामचिन्हे	
		Total	60